

Развитие на политиките в областта на ПОО в България (*ReferNet*)

НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ

**„ЕВРОПЕЙСКИТЕ ИЗМЕРЕНИЯ В ПРОФЕСИОНАЛНОТО
ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУЧЕНИЕ“**

Люба Кръстева, НАПОО, 27 септември 2022 година

CEDEFOP

European Centre for the Development
of Vocational Training

CEDEFOP

REFERNET

БЪЛГАРИЯ

20
YEARS

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ОБУЧЕНИЕ

От „малките истории“ на успеха към „големите политики“

Професионалното образование и обучение:

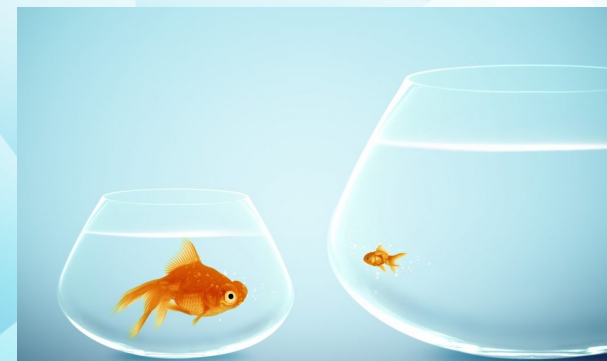
„Каж ми и аз ще забравя. Научи ме и ще запомня. Накарай ме да го направя и ще се науча.“ Бенджамин Франклин

Преди да преминем към мащабните политики - малко статистика и хората зад нея: ПО в България през 2021 г.

✓ 14 760 курса за професионално обучение на възрастни

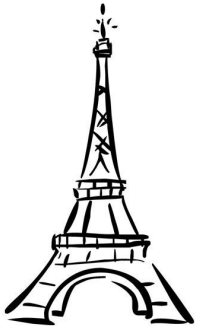
✓ **90 187 обучени лица:**

- 12 282 души са придобили СПК
- 77 416 души са се обучили по част от професия

Европейски посоки

Френско председателство на Съвета на ЕС – акценти в ПОО

- ✓ действия за приемането на Препоръките за индивидуалните сметки за обучение
- ✓ социалното въздействие на зеления и цифров преход
- ✓ подкрепа за младите хора и подобряване на тяхната мобилност
- ✓ инициатива, наречена ALMA (*Aim, Learn, Master, Achieve*) за подпомагане на младите хора, и особено представителите на NEETs, за по-лесен достъп до пазара на труда (...*“alma”* на испански език означава „душа“)

Европейски посоки

Рамка за „зелени“ компетентности GreenComp

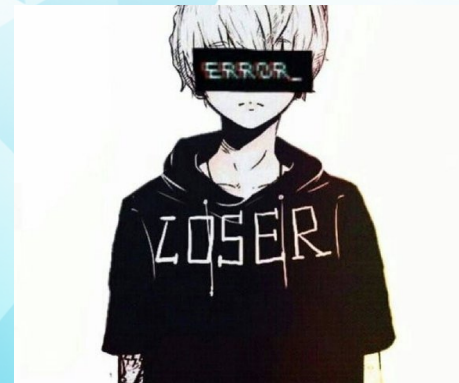

- ✓ Съгласувана дефиниция за това какво включва **устойчивостта** като компетентност с акцент върху уменията за **зеления преход**
- ✓ Тя е предназначена да подкрепя програми за образование и обучение за учене през целия живот и е написана за всички учащи, независимо от тяхната възраст и образователно ниво и във всяка учебна среда – формална, неформална и информална
- ✓ **GreenComp** се състои от 12 компетентности, организирани в четири области, вкл. т.нар. фючърсна грамотност (за устойчиво бъдеще), системно мислене, изследователско мислене и др.
- ✓ **GreenComp** се основава на разработения, тестван и утвърден метод за създаване на рамката за цифрови компетенции за граждани (*DigComp*), рамката за предприемачески компетенции (*EntreComp*) и Европейската рамка за личностна компетентност, социална компетентност и компетентност за придобиване на умения за учене (*LifeComp*)

Европейски посоки

Инструментариум за ПОО за „овластяване“ на младите хора, които се намират извън системите на заетост, образование или обучение (т.нар. *NEETs*)

- ✓ Приблизително 10 милиона младежи в Европа са социално изключени - негативната тенденция се засилва вследствие на пандемията
- ✓ ПОО като „спасителна жилетка“ за тези млади хора, предлагаща опции за тяхната социална и професионална реинтеграция чрез надграждане на умения, и придобиване на квалификация
- ✓ Има за цел да подпомогне отговорните институции и доставчиците на подкрепа за тази група млади хора при разработването на нови политики и прилагането на практики за реинтеграция в образованието или обучението, и на пазара на труда
- ✓ Общност от посланици на каузата

Европейски посоки

„Валидирай се“ – актуализиране на *European guidelines for validating non-formal and informal learning*

- ✓ Валидирането като реална и търсена възможност в Европа - инициатива от 2012 г. на Европейския съвет и на Европейската комисия, подкрепени от CEDEFOP
- ✓ Задълбочен анализ и търсене на нови възможности - актуализираният вариант на насоките се очаква да бъде публикуван до края на 2022 г.
- ✓ Водеща роля на *Резултатите от ученето* като елемент, който осигурява последователност на обучението в рамките на различните сектори и позволява разнообразието от възможности за оценяване на придобитите компетентности

Европейски посоки

Акценти, свързани с ПОО в чешкото председателство

- ✓ Умения за *twin transition* – едновременно зелен и цифров преход
- ✓ Предложение за Препоръка на Съвета относно „Пътища към успеха в училище“
- ✓ Планира се да се сключи споразумение относно цифровите цели за 2030 г. и създаването на механизъм за сътрудничество между държавите-членки и Европейската комисия за успешен процес на цифров преход - политическа програма за *цифровото десетилетие*

Какво ново у нас?

Програма „Образование“ 2021-2027

Една от първите програми на страната ни за новия програмен период, одобрени от ЕК. Бюджетът на Програмата е в размер на 1 887 219 069 лв.

- насърчаване на равния достъп на всички деца и ученици до качествено и приобщаващо образование, с акцент върху уязвимите групи
- ✓ широко въвеждане на дигитално образователно съдържание, повишаване на дигиталните компетенции и умения на педагогическите специалисти, учениците и родителите
 - ✓ модернизиране на системите за професионалното образование и обучение и висшето образование, с акцент върху засилване на връзките между тях, с науката и с динамичните нужди на пазара на труда
 - ✓ Очаква се около 380 професионални училища да се включат в модернизацията на системата на професионалното образование и обучение

Какво ново у нас?

Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030)

- ✓ Съответства на визията и общите цели на политиките от Приоритет 1 „Образование и умения“ на Националната програма за развитие България 2030 в частта му за предучилищното и училищното образование, за професионалното образование и обучение и за ученето през целия живот
- ✓ **Голямата цел: през 2030 г. всички български младежи да завършат училищно образование като функционално грамотни, иновативни, социално отговорни и активни граждани, мотивирани да надграждат своите компетентности чрез учене през целия живот**

Какво ново у нас?

Национален план за възстановяване и устойчивост

- Икономическо и социално възстановяване от кризата, породена от пандемията от COVID-19, както и създаването на една по-устойчива, справедлива и успешна икономика
- Полага основите за зелена и цифрова трансформация на икономиката в контекста на амбициозните цели на **Европейския зелен пакт**
- **Модернизирана нормативна рамка в сферата на ПОО:**
 - ✓ промени в Списъка на професиите за ПОО
 - ✓ обучение в по малко на брой, широкоспектърни професии с цел създаване на условия за заетост в сходни професии, вкл. и проходимост към сходни сектори
 - ✓ подготовка, насочване и мотивация за включване в професионално обучение, вкл. и за отпаднали от системата
 - ✓ определяне и прилагане на гъвкави пътеки и форми за обхващане и обучение на различни групи учащи, вкл. предлагане на онлайн и дистанционно обучение
 - ✓ реформа в съдържанието и актуализиране на държавни образователни стандарти и планове и програми с включване и надграждане на изисквания за знания и умения за професиите на 21-ви век: дигитални, зелени, преносими, ключови компетентности

Какво ново у нас?

Стратегия по заетостта на Република България 2021-2030 г.

- ✓ Създаване на **единна дигитална платформа** за онлайн обучение на възрастни, вкл. на безработни и заети лица - възможности за онлайн обучение за придобиване на професионална квалификация и ключови компетентности
- ✓ Механизъм за **външно оценяване на резултатите от обучението** за придобиване на професионална квалификация, финансирани с публични средства
- ✓ **Актуализиране на ДОС и учебните програми** с цел повишаване на качеството на учебния процес и осигуряване на съответствие на придобиваните умения с потребностите за успешна професионална реализация и активно гражданско поведение
- ✓ **Актуализиране на съществуващия модел за мониторинг и контрол на качеството** на професионалното обучение, предоставяно от центрите за професионално обучение (внедряване на система за партньорска оценка на качеството на ПОО, функции на НАПОО)

Какво ново у нас?

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2021-2027

- ✓ Повишаване на квалификацията, знанията и уменията на заетите
- ✓ Акцент е поставен върху нискоквалифицираните лица, ромите и хората с увреждания
- ✓ **Първи приоритет: насочен към насърчаване на заетостта и развитието на уменията**
- ✓ **Втори приоритет: социално включване и равни възможности**
- ✓ **Трети приоритет: младежката заетост**

Какво ново у нас?

Изменения и допълнения на Закона за насърчаване на заетостта – юни 2022 г.

- Обмен на информация между институциите с цел идентифициране на икономически неактивните лица в трудоспособна възраст и възлагане на допълнителни функции на Агенцията по заетостта по активиране на икономически неактивните лица за включване на пазара на труда чрез предоставяне на подкрепа, съобразена с индивидуалните характеристики и потребности на лицата
- Финансиране със средства за активна политика на пазара на труда на дейности по **валидиране на професионалните знания, умения и компетентности** на безработни лица, придобити извън системата на формалното професионално образование и обучение
- Достъп на лица без образование до обучение за придобиване на квалификация по професии чрез осигуряване на възможност за съчетаване на професионалното обучение с обучение за ограмотяване на възрастни

Какво ново у нас?

Европейска седмица на професионалните умения – 2022 г.

EUROPEAN VOCATIONAL
SKILLS WEEK 2022

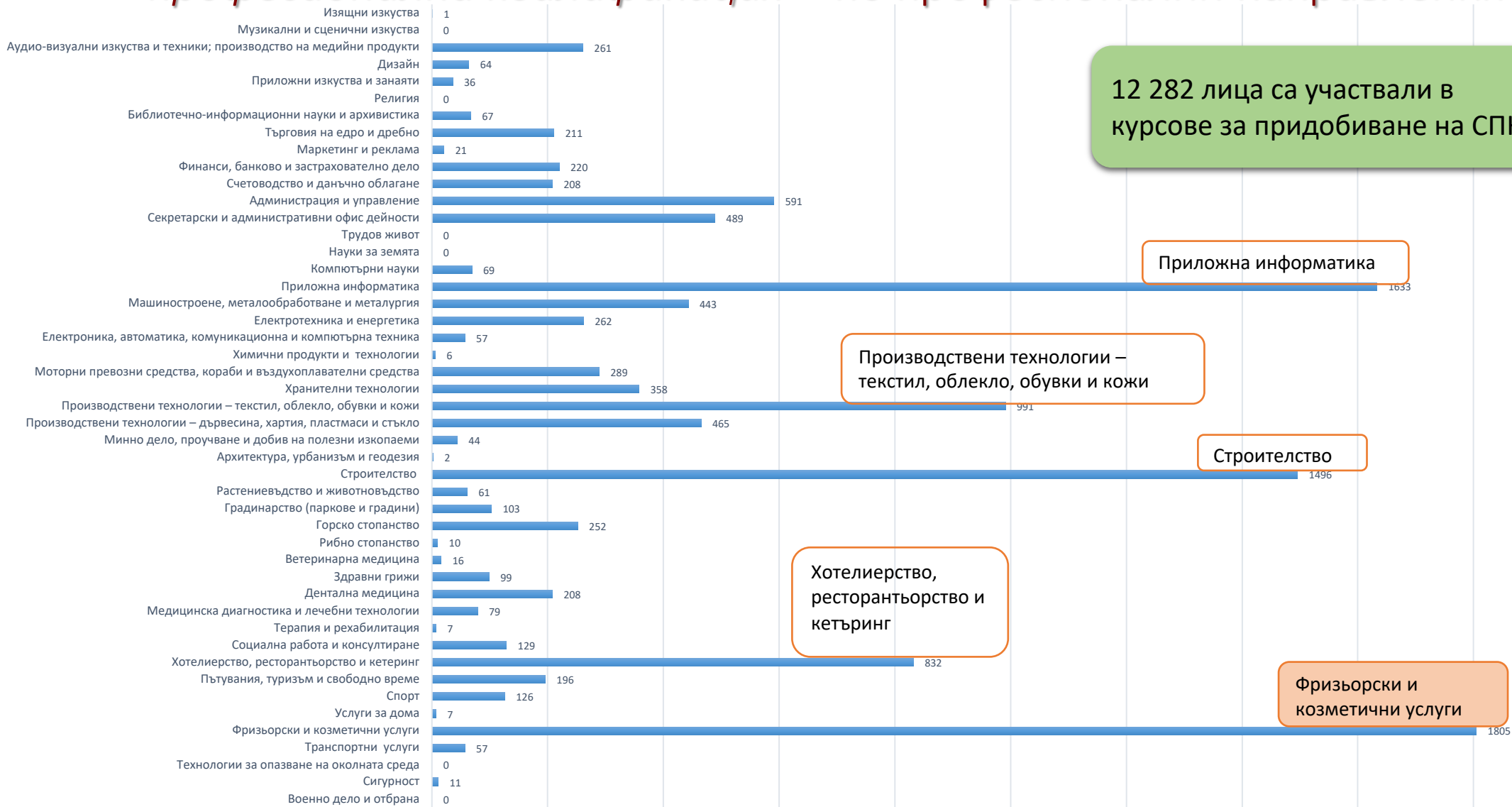
- ✓ През м. май 2022 г. се проведе **шестото издание на Европейската седмица на професионалните умения** – събития на местно, регионално, национално ниво и на ниво ЕС, свързани с популяризиране на ПОО и даващи възможност за представяне на добри практики: успешно включване и на български участници
- ✓ Фокус върху „зеления преход“: Европейска зелена сделка за въглеродно неутрална Европа до 2050 г.

10 най-популярни специалности за обучение в ЦПО

Брой обучени в ЦПО лица, придобили Свидетелство за професионална квалификация - по професионални направления

12 282 лица са участвали в курсове за придобиване на СПК

Приложна информатика

Производствени технологии – текстил, облекло, обувки и кожи

Строителство

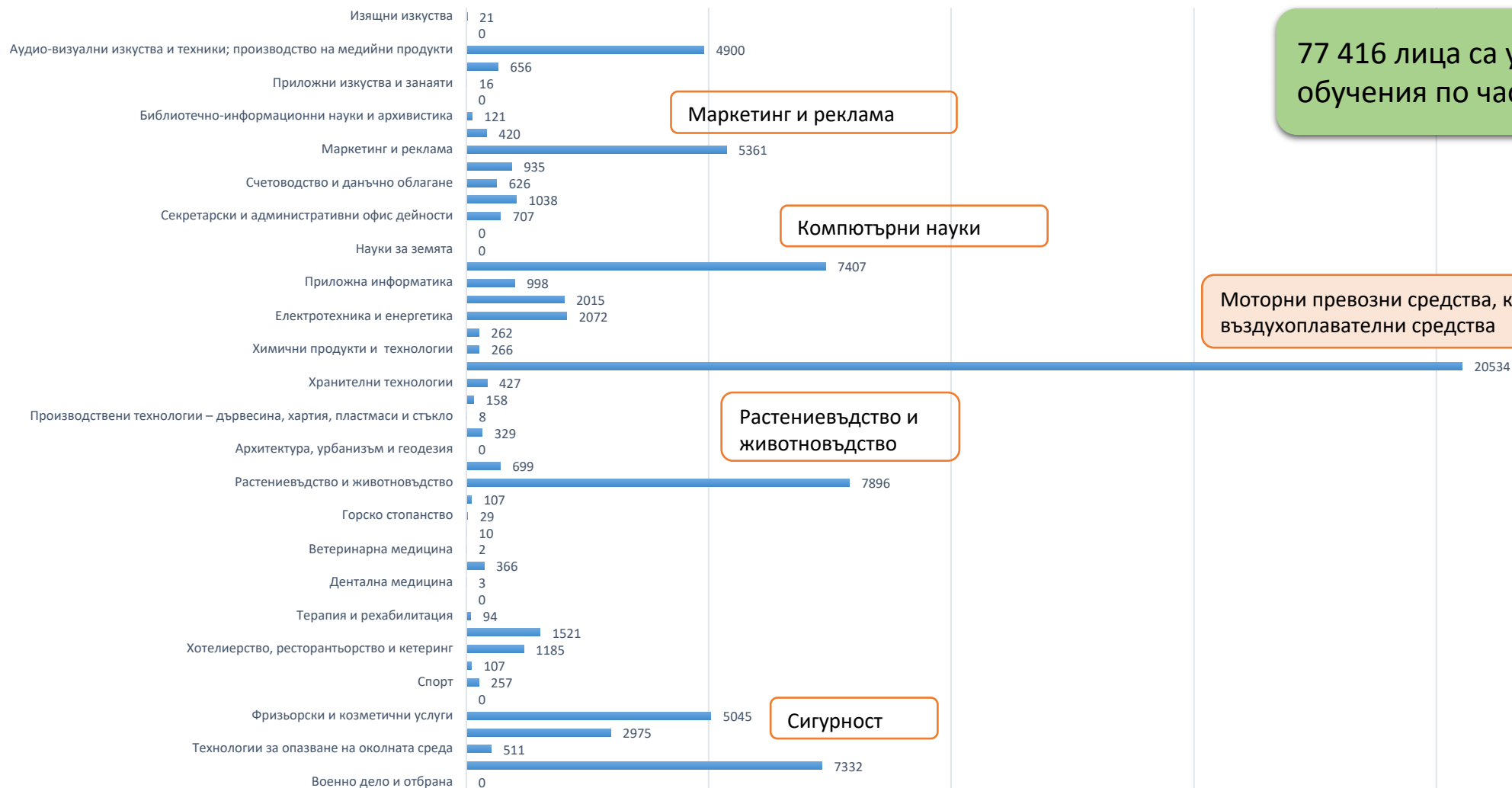
Хотелиерство, ресторантьорство и кетъринг

Фризьорски и козметични услуги

Брой обучени в ЦПО

лица, придобили Удостоверение за професионално обучение - по професионални направления

77 416 лица са участвали в обучението по част от професията

Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства

Растениевъдство и животновъдство

Сигурност

Професионалното обучение според СПК

CEDEFOP

European Centre for the Development
of Vocational Training

CEDEFOP

REFERNET

БЪЛГАРИЯ (BULGARIA)
BULGARIA

НАЦИОНАЛНА АГЕНЦИЯ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ
И ОБУЧЕНИЕ

Thank
you for your
attention

